

XI KONGRES MEĐUNARODNOG DRUŠTVA ZA FOTOGRAMETRIJU

— LOZANA, 8—20. JULI 1968. G —

Međunarodno društvo za fotogrametriju održalo je svoj redoviti, XI Kongres u Lozani (Švicarska) od 8. do 20. jula 1968. godine. Program radnog Kongresa obuhvatio je slijedeće manifestacije:

- 1 — Sastanke foruma Međunarodnog društva
- 2 — Sastanke stručnih komisija društva
- 3 — Izložbu fotogrametrijske djelatnosti i instrumentarija
- 4 — Tehničke ekskurzije.

Rad Kongresa — odnosno njegove manifestacije — pratilo je preko 1.200 učesnika. Među njima bilo je i 25—30 fotogrametrijskih stručnjaka iz Jugoslavije. Nacionalnu delegaciju Saveza geodetskih inženjera i geometara Jugoslavije predstavljali su: Car Dragutin, dipl. geod. ing., Putnik Ljubiša, dipl. geod. ing., Buder Ivan, dipl. geod. ing. i Sindik Anton, dipl. geod. ing. Na osnovu Statuta društva koji je bio na snazi do ovog Kongresa, na sastancima foruma dva delegata SGIGJ imali su pravo odlučivanja-glasanja, dok su druga dva imali status savjetnika. *Sastanci i odluke foruma Međunarodnog društva za fotogrametriju*

U toku XI Kongresa održane su 4 sjednice nacionalnih delegata i 2 plenarne sjednice. Na tim sjednicama razmatrana su slijedeća pitanja i prihvaćene odluke:

1 — Prihvaćen je novi Statut Međunarodnog društva za fotogrametriju koji je stupio na snagu 10. jula 1968. godine, tj. na dan njegovog izglasavanja u generalnoj skupštini dok su stari organi društva obavljali svoje funkcije sve do kraja rada XI Kongresa. Po novom Statutu, svako nacionalno udruženje, kao član Međunarodnog društva za fotogrametriju, ima jednako pravo odlučivanja, sa po jednim glasom, dok je po starom Statutu broj glasova zavisio od broja članova upisanih u pojedino nacionalno udruženje. Takođe je izmijenjena kategorizacija i iznos godišnje članarine Međunarodnom društvu i sada ona iznosi 30 švicarskih franaka po jedinici kategorizacije (SGIGJ je svrstan u kategoriju 2. što znači da ubuduće njegov godišnji doprinos treba da iznosi 60 Šfr.).

2 — Između X i XI Kongresa primljeni su u Međunarodno društvo za fotogrametriju, kao njegovi novi članovi:

- Nacionalni kartografski institut Ministarstva odbrane Alžira,
- Australijsko društvo za fotogrametriju,
- Naučno-tehnički savez geodeta Bugarske,
- Geodetski i kartografski institut Kube,
- Geodetski i kartografski odsjek Ministarstva za planiranje i razvoj Libije,
- Geografska armijska služba Sirije,
- Geodetska služba Tajlanda.

Na ovom Kongresu, u članstvo Međunarodnog društva primljene su slijedeće organizacije:

— Fotogrametrijski nacionalni komitet SSSR-a,

— Fotogrametrijsko društvo Meksika.

Sa ovim novoprimljenim, Međunarodno društvo sada broji oko 50 članova.

3 — Odlučeno je da se naredni, XII Kongres održi 1972. godine u Otavi (Kanada). Lista kandidata za organizaciju XIII i slijedećih Kongresa, dobila je ovakav redoslijed: Finska, Bugarska, SAD, Japan i Brazil.

4 — Na plenarnoj sjednici prihvaćena je i odluka da predsjedništvo društva stupi u kontakt sa Međunarodnim društvom geometara (FIG) i da mu predloži da ubuduće svoje Kongrese održava svake četvrte a ne svake treće godine kao što je to sada. Time bi se izbjeglo poklapanje Kongresa ova dva društva i jedan drugog bi slijedio u razmaku od dvije godine.

5 — Predsjedništvo društva je ovlašteno da — po prijedlogu francuske delegacije — razmotri mogućnost slobodne razmjene kartografske dokumentacije (karte, snimci, itd.) u naučne svrhe i da u tom cilju kontaktira direktno ili preko nacionalnih udruženja sa odgovornim faktorima u pojedinim zemljama u svrhu realizacije ovog prijedloga. Rezultati ovih kontakata treba da budu saopćeni svim nacionalnim udruženjima — članovima Međunarodnog društva za fotogrametriju.

6 — Odlučeno je takođe da Predsjedništvo društva sa predsjednicima stručnih komisija formira radnu grupu koja treba da razmotri i predloži novu podjelu i zadatke stručnih komisija društva.

7 — Izabrano je novo rukovodstvo Međunarodnog društva za fotogrametriju u sastavu:

— predsjednik: Prof. dr. Solaini (Italija)

— prvi potpredsjednik: Prof. dr. Bachmann (Švicarska)

— drugi potpredsjednik: Prof. dr. Halonen (Finska)

— generalni sekretar: Ing. Skladal (CSSR)

— blagajnik: G. C. Tewinkel (SAD)

— direktor Kongresa: S.A. Gamble (Kanada)

8 — Predsjedništvo pojedinih stručnih komisija povjereno je nacionalnim udruženjima slijedećih zemalja:

— Komisija I: Snimanje i navigacija SAD (M.B. Scher)

— Komisija II: Teorija, metodi i instrumenti restitucije: Savezna republika Njemačka (Deker)

— Komisija III: Aerotriangulacija — Velika Britanija (Prof. E. Thompson)

— Komisija IV: Kartiranje pomoću snimaka — Holandija (Van der Weele)

— Komisija V: Specijalna primjena fotogrametrije — Francuska (M. Carbonnell)

— Komisija VI: Bibliografija, obrazovanje i terminologija — CSSR (Prof. Gal)

— Komisija VII: Fotointerpretacija — Njemačka demokratska republika (Dr. A. Reinhold).

Sastanci stručnih komisija Međunarodnog društva za fotogrametriju

U okviru rada ovih komisija podnešeno je preko 250 stručnih referata. Na odvojenim sastancima komisija ukratko su izloženi samo glavni referati i vođena je kraća diskusija. Prostor ne dozvoljava da se dade prikaz tog obimnog materijala. Smatramo korisnim da istaknemo osnovne zadatke prihvaćene kroz rezolucije pojedinih komisija jer se i preko toga može u izvjesnom obimu sagledati sadašnje stanje fotogrametrije i daljnji pravci njenog razvoja.

Komisija I: Treba nastaviti sa daljim ispitivanjima kvaliteta i iskorišćavanja slike zemljišta dobivene postupcima fotografije u boji, obične i termalne infracrvene fotografije kao fotografije dobivene emitovanim i re-

flektovanim radarskim zracima. Komisija I preporučuje da se nastave ispitivački radovi koji bi doveli do standardizacije metoda za testiranje i kalibraciju kamera. Rezultate radne grupe postignute u okviru ispitivanja kvaliteta slike treba objaviti u listu »Photogrametria« kako bi bili dostupni interesentima.

Komisija II: Odlučeno je da se u saradnji sa proizvođačima fotogrametrijskih instrumenata nastavi ispitivanje i utvrđivanje standardnog postupka za testove fotogrametrijskih instrumenata. Zatim je odlučeno da se formira radna grupa koja bi detaljnije obradila probleme vezane za automatsku i analitičku instrumentaciju, a obzirom na sve i veću primjenu fotogrametrije u inženjerstvu, preporučeno je fabrikantima da stupe u kontakt sa korisnicima iz čega treba da rezultiraju poboljšanja instrumentarija i opreme koja se koristi u ove svrhe. Budući da oceanografski premjer dobija sve više u važnosti, preporučeno je da se razmatraju i razrade metode i instrumenti za fotogrametrijsko kartiranje morskog dna.

Komisija III: Za slijedeći četverogodišnji period istaknute su teme na kojima treba raditi i obrađivati ih:

- dobijanje i obrada podataka
- studije i analize tačnosti aerotriangulacije
- korišćenje pomoćnih podataka u aerotriangulaciji
- razmatranje ekonomičnosti primjene aerotriangulacije
- studije i praktična primjena satelitne triangulacije.

Preporučuje se organizacijama da u svojim praktičnim poslovima primjenjuju više metoda aerotriangulacije te da rezultate saopćavaju ITC-u (Delft) u svrhu analize i publikovanja. Takođe se preporučuje da se u praksi smjelije uvodi metoda umjetnog pikiranja tačaka i njihovog pre-

nosa na susjedne snimke te da se rezultati postignute tačnosti izmjenjuju kako bi se moglo doći do općih standarda tačnosti i toleransi odstupanja.

Komisija IV: U okviru ove komisije treba oformiti radnu grupu koja će obraditi temu »Fotogrametriju u trasiranju komunikacija«. Glavna pitanja koja u okviru ove grupe treba obraditi su teorija i primjena digitalnog modela terena i primjena ortofotometoda i ortofotoplanova u trasiranju projektovanju komunikacija. Preporučeno je da se pristupi studijama za utvrđivanje najefikasnijih metoda simultane registracije svih potrebnih podataka kod izrade karata i planova te da se razmotri kombinacija grafičkog i numeričkog premjera i metoda sa orto-fotometodom. Treba takođe pristupiti studijama i analizama ekonomskog aspekta fotogrametrijskog premjera i pokušati naći sistem za procjenu ekonomičnosti fotogrametrijskih operacija.

Komisija V: Preporučuje se u slijedećem periodu raditi na ovim temama:

- kalibracija fotogrametrijskog instrumentarija koji se koristi u vantopografskoj fotogrametriji,
- daljnji razvoj instrumentarija pogodnog za primjenu fotogrametrije u specijalne svrhe, uključujući kamere sa promjenjivom fokusnom dužinom.
- analitički pristup fotogrametriji primjenjenoj u vantopografske premjere,
- razmatranje sistema četverodimenzionalne fotogrametrije (Y, X, H i t — vrijeme).

Komisija VI: U okviru rada ove Komisije treba nastaviti razmatranja vezana za probleme obrazovanja fotogrametrijskih stručnjaka i na pokušajima i naporima za standardizaciju fo-

togrametrijske terminologije. U tom pogledu prihvaćeno je da se za termine kod kalibracije kamera koriste izrazi dati u referatu prof. Halerta: »Problemi kvaliteta u fotogrametriji«. U svrhu utvrđivanja jedinstvene terminologije u računu izjednačenja koji se koristi u fotogrametriji, odlučeno je da se stupi u kontakt sa Međunarodnom geodetskom i geofizičkom unijom (UGGI). Nastaviće se rad na izdavanju međunarodne fotogrametrijske bibliografije koju u ime Međunarodnog društva za fotogrametriju izdaje ITC u Delftu (Holandija). Takođe je preporučeno da se u okviru nacionalnih udruženja priđe sređivanju podataka o razvoju fotogrametrije što bi bila osnova za izradu opće povijesti razvoja fotogrametrije.

Komisija VII: Obzirom na nastale potrebe i daljnji razvoj fotointerpretacije kao i uslijed pojave novih načina registracije slike zemljišta (tzv. remote sensing), odlučeno je da se formira zajednička radna grupa koju će sačinjavati stručnjaci iz domena i VII Komisije. Takođe je preporučeno da nacionalna udruženja energičnije priđu formiranju svojih komisija za fotointerpretaciju. U okviru konkretnih studija preporučuju se sljedeće teme:

- standardizacija grafičkih simbola u fotointerpretaciji
- studija kontrolnih i dopunskih mjerenja na terenu nakon izvršene fotointerpretacije
- razvoj instrumentarija u svrhu smanjenja cijene koštanja snimanja namijenjenog fotointerpretaciji
- daljnja istraživanja pri korišćenju infra — crvene fotografije.

Izložba fotogrametrijske djelatnosti i instrumentarija

Međunarodna fotogrametrijska izložba bila je sastavni dio XI Kongresa Međunarodnog društva za fotogrametriju. Sastojala se iz tri dijela:

1 — Izložba nacionalnih udruženja, uz učešće 20 izlagača, koji su prikazali svoja dostignuća na području fotogrametrije i fotointerpretacije

2 — Naučna izložba tehničkih komisija Međunarodnog društva za fotogrametriju te pojedinih naučnih, istraživačkih i školskih centara, uz učešće 15 izlagača,

3 — Izložba fotogrametrijskih instrumenata, pribora i opreme na kojoj su bili eksponati najvećih i najznačajnijih fabrika — većinom evropskih — i na kojoj je izlagalo više od 40 izlagača.

Izložba u cjelini je u potpunosti uspjela ne samo sa stanovišta osnovne namjene nego i zbog toga što je bila priređena u reprezentativnim i vrlo pogodnim prostorijama koje su pružale mogućnost svakodnevnih poslovnih i stručnih susreta. Ona je u punom smislu dopunila rad stručnih komisija pa je time doprinijela općem uspjehu i vrlo plodnom radu XI Kongresa.

Tehničke ekskurzije

Organizator i domaćin — Švicarsko društvo za fotogrametriju — predvidio je da učesnici ovog Kongresa, u okviru tehničkih ekskurzija, posjete i upoznaju se sa radom nekoliko institucija i proizvođača fotogrametrijskog instrumentarija u svojoj zemlji. Tako je bilo moguće posjetiti:

1. Evropski centar za nuklearna istraživanja u Zenevi,
2. Topografsku službu Švicarske, Federalnu katastarsku upravu i Fotogrametrijski ured Leupin — sve u Bernu,
3. Fabriku Wild u Herbrugu
4. Fabriku Kern u Arau.

Dobro organizovane isa ljubaznim vodičima, ove su ekskurzije bile veoma korisne. Ali pogriješilo bi se kada bi se domaćinu dala pohvala samo za dobru organizaciju tehničkih ekskurzija. U svakom pogledu, organizacija Kongresa bila je na zavidnoj visini i vjerujemo da su svi od 25—30 stručnjaka iz Jugoslavije koji su pratili Kongres u cijelom njegovom trajanju ili su za par dana posjetili neku od njegovih brojnih manifestacija, stekli takav utisak.

Sindik